Jalkapallohallin hankesuunnitelman hyväksyminen

Vapaa-ajan lautakunta 17.09.2026 § 61

Valmistelija

Liikuntapalvelupäällikkö Jussi Yli-Renko, jussi.yli-renko@salo.fi, 02 778 4700, liikuntapaikkamestari Marko Mäkinen, markoj.makinen@salo.fi, 02 778 4702, liikuntapaikkamestari Jani Virtanen, jani.virtanen@salo.fi, 02 778 4701, asemakaavapäällikkö, Virpi Elovaara, virpi.elovaara@salo.fi, 02 778 5114, rakennuttajapäällikkö Juuso Vesterinen, juuso.vesterinen@salo.fi, 02 778 3573

Hankkeen tavoitteena on kehittää ympärivuotisen liikunnan harrastamisen ja harjoittelun olosuhteita Salossa. Jalkapallohallin suunnittelun lähtökohtana on ollut jalkapallon lisäksi myös yleisurheilun talvikauden olosuhteiden kehittämistarpeet. Hallin tavoitteena on palvella tarpeen mukaan myös koululiikuntaa sekä muita liikunnan käyttäjäryhmiä.

Jalkapallohallin suunnittelu aloitettiin tarveselvitysvaiheella syksyllä 2024 (Vapaa-ajan lautakunta 3.10.2024 § 70). Tarveselvitystä varten perustettiin työryhmä, jossa olivat mukana jalkapallon ja yleisurheilun seurojen edustajia sekä kaupungin henkilöstöä eri palvelualueilta. Liikuntapalvelujen ohella kaupungin edustajia oli kaavoituksesta, tilapalveluista ja opetuspalveluista. Työryhmätyön lisäksi tarveselvitysvaiheessa toteutettiin kuntalaiskysely helmikuussa 2025 ja siihen saatiin 624 vastausta.

Tarveselvitys hyväksyttiin vapaa-ajan lautakunnassa keväällä 2025 (Vapaa-ajan lautakunta 10.4.2025 § 26) ja sen pohjalta aloitettiin hankesuunnitelmatyö (Kaupunginhallitus 28.4.2025 § 160). Päätösehdotuksen edellyttämällä tavalla ennen hankesuunnittelutyön aloittamista asiasta pidettiin vapaa-ajan lautakunnan ja kaupunginhallituksen yhteinen iltakoulu 30.6.2025. Varsinainen hankesuunnitelman laatiminen aloitettiin elokuussa 2025. Tarveselvityksessä mainittu erillinen lapsivaikutusten arviointi toteutettiin myös vuoden 2025 aikana. Lapsivaikutusten arviointi on esityksen oheismateriaalina.

Hankkeen perustelut ja täydennykset tarveselvitykseen

Tarveselvityksessä esitettyjen havaintojen ja johtopäätösten täydentämiseksi nykyisiä olosuhteita sekä niihin liittyviä näkökulmia on tarkasteltu hankesuunnittelun edetessä yksityiskohtaisemmin. Jalkapallon osalta harjoittelun talviolosuhteet ovat nykyisellään pääosin lämmitettävän tekonurmikentän varassa. Harjoittelun olosuhteet ovat muihin vuodenaikoihin verrattuna määrällisesti vähäiset. Muina vuodenaikoina käytössä on 11 nurmikenttää (kesä/syksy) sekä viisi tekonurmikenttää, joista kaksi on seurojen omia kenttiä. Talviaikana kokonaiskapasiteetti on sääolosuhteista riippuen yhdestä viiteen kenttää.

Lämmitettävä tekonurmikenttä voidaan tarvittaessa jakaa pienempiin lohkoihin (esim. 1/2 tai 1/4). Kenttä on erittäin aktiivisessa käytössä, sillä talvikaudella aikavälillä 1.11.–31.3. kentän käyttöaste on viimeisen neljän kauden aikana noussut jokaisena kautena yli tuhanteen käyttötuntiin. Käyttötunnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä tilavarausjärjestelmän perusteella tarkasteltuja varattuja vuoroja (täyskenttä, 1/2 tai 1/4). Viimeisen neljän talvikauden tilastojen perusteella käyttötunneista vähintään 75 % on muodostunut junioreiden harjoitusvuoroista.

Lämmitettävän tekonurmen osalta on huomioitava, että sen käytettävyys vaihtelee sääolosuhteiden mukaan. Esimerkiksi kova pakkanen ei mahdollista kentän ylläpitämistä, jolloin sääolosuhteet estävät harjoittelun ja johtavat kentän sulkemiseen. Kentän ylläpitäminen kovassa pakkaskelissä ei ole ainoa haaste, vaan sääolosuhteet itsessään voivat rajoittaa järkevän lajinomaisen harjoittelun toteuttamista. Esimerkiksi talvikaudella 2025–2026 tekonurmikentällä ei harjoiteltu 18 päivänä kylmien sääolosuhteiden vuoksi.

Lämmitettävän tekonurmen ylläpitäminen on myös verrattain suuri kuluerä. Tarveselvityksessä esitettiin tekonurmen lämmityskustannuksiksi yli 100 000 € vuositasolla (v. 2024), ja viime vuosina kulut ovat nousseet selvästi tämän tason yli. Esitettyjen lukujen osalta on huomionarvoista, että ne eivät sisällä henkilöstökuluja. Jalkapallohalli uutena olosuhteena vähentäisi tekonurmen lämmittämisen tarvetta erityisesti kylmimpinä ajanjaksoina ja tuottaisi säästöjä nykyisiin lämmityskustannuksiin nähden.

Myös yleisurheilun osalta talviharjoittelumahdollisuudet ovat nykyisellään rajalliset. Käytössä on tällä hetkellä Salohallin juoksusuora ja heittopääty, joiden täyttä hyödyntämistä rajoittaa hallin muu toiminta. Näiden olosuhteiden osalta keskeinen näkökulma on se, että juoksusuora on talvikauden (1.11.-31.3.) aikana usein suljettuna siten, ettei se ole varattavissa eri toimijoiden harjoituskäyttöön. Käytäntö johtuu siitä, että juoksusuora joudutaan sulkemaan pelien ja tapahtumien ajaksi. Salohallissa erilaisten pelien ja tapahtumien määrä on suuri läpi vuoden (pl. kesä), mikä johtaa vähäisempään varattavissa olevaan kapasiteettiin Salohallin muiden toimintojen osalta. Erityisesti viikonloppuisin juoksusuora on valtaosan koko talvikaudesta suljettuna.

Talvikaudella 2025–2026 Salohallin yleisurheiluolosuhteita hyödynsivät useat eri toimijat. Yleisurheilua tarjoavista seuroista Vilppaan ohella toinen oli Perniön Urheilijat ry. Muiden kuin yleisurheilijoiden varauksia oli seuraavilta seuroilta: Salon Palloilijat / jalkapallo, Salon Uimarit, Vilpas Koripallo, Angelniemen Ankkuri, V-S Masters / Salon alajaosto, Salon Frisbeegolf ja Velo Salo. Seurojen lisäksi juoksusuoraa hyödynsivät kaupungin toimijoista liikuntapalvelut, kansalaisopisto, päiväkodit (2 kpl) sekä koulut (3 kpl).

Olosuhteiden kehittämistarve perustuu harrastamisen tarpeisiin, minkä vuoksi lajien harrastajamäärät ovat tarkastelussa keskeinen muuttuja. Tarveselvityksessä jalkapallon lisenssipelaajien määräksi Salossa ilmoitettiin yli tuhat, jonka lisäksi on myös rekisteröimättömiä harrastekäyttäjiä. Palloliitto tilastoi pelaajamääriä ja näitä lukemia pystytään tarkastelemaan ja suodattamaan eri parametreillä (Palloliiton pelipassidata). Pelipassidata on avoimesti saatavilla ja sen mukaisesti Salon alueen jalkapallon lisenssipelaajien määrä on pysynyt viime vuosien ajan tasaisena. Ikäryhmiä tarkastellessa suurimmat pelaajamäärät sijoittuvat nuorimpiin ikäryhmiin.

Pelaajamäärien kehityksen lisäksi yksi Palloliiton seurattavista mittareista on harrastamisen pitovoima eli jatkuvuus. Jatkuvuutta voidaan tarkastella sen perusteella, kuinka moni edellisellä kaudella rekisteröity pelaaja on uusinut pelaajarekisteröintinsä seuraavalle kaudelle. Esimerkiksi 12–16-vuotiaiden ikäryhmässä vuosien 2024–2025 välillä jatkuvuus on ollut Salossa 77 %, mikä vastaa valtakunnallista tasoa.

Salolaisten lisenssin omaavien yleisurheilijoiden määräksi arvioitiin tarveselvitysvaiheessa 150–250 urheilijaa. Heinäkuussa 2026 varmistetun tiedon mukaan määrä on pysynyt samankaltaisena.

Nykyisten väestöennusteiden mukaisesti Salon alueella lasten määrä vähenee, mikä mahdollisesti tarkoittaa myös harrastajien lukumäärän

vähentymistä eri lajeissa. Pelkästään ennusteiden perusteella on kuitenkin mahdotonta arvioida, miten harrastajamäärät kehittyvät eri lajien välillä. Jalkapallon ja yleisurheilun olosuhteiden kehittämistä puoltaa paikallisen suosion lisäksi myös lajien valtakunnallinen suosio. Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa -tutkimuksen (LIITU 2024) mukaan jalkapallo on lasten ja nuorten suosituimpia liikuntamuotoja Suomessa ja urheiluseuroissa harrastetuista lajeista suosituin. Myös yleisurheilu kuuluu lasten ja nuorten keskuudessa laajasti harrastettuihin lajeihin.

Hankesuunnitelman keskeinen sisältö ja jatkovalmistelu

Varsinaista hankesuunnitelmatyötä tehtiin 08/2025–06/2026 välisenä aikana. Työryhmässä on liikuntapalvelujen lisäksi ollut mukana henkilöstöä asemakaavayksiköstä sekä tilapalvelujen palvelualueelta. Suunnitelman on laatinut NMD Arkkitehdit Oy:n arkkitehti Panu Heinonen.

Hankesuunnitelman laatimisen aikana tammikuussa 2026 pidettiin vapaa-ajan lautakunnan ja kaupunginhallituksen yhteinen iltakoulu, jossa esiteltiin hankesuunnittelun senhetkistä vaihetta. Varsinaisen hankesuunnitelman valmistumisen jälkeen suunnittelua on jatkettu selvittämällä vaihtoehtoisten rakenneratkaisujen kustannuksia sekä tarvittavien lisätutkimusten ja -selvitysten toteuttamista (mm. maaperätutkimukset).

Hankesuunnitelman mukaisesti lähtökohtana on rakentaa kokoluokaltaan lähes 10 000 m²:n kokoinen liikuntahalli. Suurimman osan hallin pinta-alasta muodostaa täysikokoinen jalkapallokenttä (100 m x 64 m) turva-alueineen. Hallin toiselle sivustalle on suunniteltu yleisurheilun harjoittelutiloja (4 radan juoksusuora, pituushyppypaikka, seiväshyppypaikka) sekä varattu tilaa myös oheisharjoittelulle (mm. voimaharjoittelu ja toiminnallinen harjoittelu). Toiminnallisuuksia ei esimerkiksi oheisharjoittelun osalta ole vielä tässä vaiheessa suunniteltu yksityiskohtaisesti, vaan ne tarkentuvat suunnittelun seuraavissa vaiheissa.

Pääasiallisten liikuntatilojen lisäksi rakennukseen on suunniteltu erilaisia varasto- ja huoltotiloja, aulatila sekä neljä tarvittaessa pienempiin osiin jaettavaa pukuhuonetilaa pesutiloineen. Tarkempi kuvaus suunnitelluista tiloista ja toiminnoista on esitetty hankesuunnitelmassa, joka on esityksen liitteenä. Muut hankesuunnitelmaan liittyvät asiakirjat ovat esityksen oheismateriaalina.

Tarveselvityksen hyväksymisen yhteydessä tarkemmaksi suunnittelua ohjaavaksi sijainniksi päätettiin Salon lukion eteläpuolinen alue. Suunnittelualue on Salon yleiskaavassa 2020 osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi, jolla maisema säilytetään avoimena (VU/s3). Käynnissä olevalla asemakaavan laatimisella mahdollistetaan jalkapallohallin rakentaminen Kaherinkadun varrelle Salon lukion eteläpuolella sijaitseville pelloille. Asemakaavaehdotuksessa, joka oli virallisesti nähtävillä 29.7.–28.8.2026, jalkapallohallin rakennuspaikka sijoittuu yleiskaavassa säilytettäväksi edellytetyn jalankulku- ja pyöräilyreitin ja aurinkovoimalan väliin niin, että vain pieni osa aurinkopaneeleista joudutaan siirtämään. Näiden paneelien osalta on kaavallisesti varattu alue, jonne siirto on mahdollista toteuttaa.

Jalkapallohallin sijaintia on ohjannut myös tulevan oikoradan linjaus Kiskontien alueella. Tulevan oikoradan ja säilytettävän jalankulkuväylän välille on luontevaa sijoittaa paikoitusalue, joka palvelee koko urheilupuistoa. Alueelle on varattu 15 000 kerrosneliömetriä rakennusoikeutta, jolla varaudutaan mahdollisiin tulevaisuuden rakentamistarpeisiin alueelle nyt suunniteltavan jalkapallohallin lisäksi.

Jalkapallohallin suunniteltu sijainti on liikuntapalvelujen toiminnan kannalta tarkoituksenmukainen. Sijainti lähellä muita henkilöstön työskentelykohteita mahdollistaa henkilöstön joustavan käytön eri toimipisteiden välillä sekä helpottaa työnjohdollista organisointia. Henkilöstön työmäärä on kuitenkin sidonnainen hallin valvonnan tarpeeseen. Ylläpidon ja huollon tehtäviin arvioidaan kuluvan noin kahdeksan henkilötyötuntia viikossa. Arviota on mahdollista tarkentaa, kun yksityiskohtaisemmat tiedot (ml. tekonurmialusta) ovat kokonaisuudessaan tiedossa. Puhtaanapidon vuosikulujen on nykytietojen valossa arvioitu olevan noin 25 000 €, minkä lisäksi kohteeseen tarvitaan kertahankintoina tehtäviä konehankintoja. Puhtaanapidon vuosikulujen arvioinnissa laskennan lähtökohtana on käytetty 3,8 h / päivä.

Kiinteistönhoidon osalta halli lisättäisiin olemassa olevan kiinteistönhoitajan hoidettavaksi kohteeksi. Jalkapallohallin kiinteistönhoidon työmäärän arvioidaan olevan lähtökohtaisesti vähäinen, koska kohteen päivittäinen käyttö painottuu ensisijaisesti liikuntatoimintaan ja hallin tekniset järjestelmät voidaan suunnitella mahdollisimman vähän jatkuvaa paikalla tehtävää kiinteistönhoitoa vaativiksi. Ratkaisu ei lähtökohtaisesti edellytä uutta erillistä kiinteistönhoitajaresurssia, mutta kohteen lisääminen kasvattaa nykyisen kiinteistönhoidon tehtäväkokonaisuutta. Tarvittava työpanos ja tehtävien tarkempi sisältö tarkentuvat suunnittelun edetessä, kun hallin tekniset ratkaisut, käyttöajat ja ylläpidon vastuut ovat tarkemmin tiedossa.

Rakennuspaikan maaperäolosuhteet tarkennetaan maaperätutkimuksella. Tutkimus on tarkoitus toteuttaa syyskuussa 2026, kun tontilla olevat viljelykset on saatu puitua.

Jalkapallohallin kustannusarvio on hankesuunnitelman pohjalta tehdyn kustannusarvion mukaisesti noin 13,2 milj. euroa. Kustannusarvio liitteineen ovat esityksen oheismateriaalina. Hankesuunnitelman mukaisesti vuodelle 2027 esitetään talousarvion yhteydessä suunnittelurahaa ja investoinnin rakentamista esitetään alkavaksi vuonna 2028. Kiinteärakenteisen jalkapallohallin urakka-aika on noin 12–14 kuukautta, kun puhutaan koko rakennusurakasta maanrakennuksesta käyttöönottoon.

Esittelijä

Sivistyspalveluiden johtaja

Päätösehdotus

Vapaa-ajan lautakunta päättää hyväksyä jalkapallohallin hankesuunnitelman ja esittää sen hyväksymistä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Anne Nenonen ehdotti Jouko Leppälahden kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun.

"Esitän, että jalkapallohallin hankesuunnitelma palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Hallin tarve on hyvin perusteltu ja suunnitelman tekninen sisältö vaikuttaa asiantuntevasti tehdyltä. Hankesuunnitelman kustannusarvio, noin 13,2 miljoonaa euroa, poikkeaa kuitenkin olennaisesti hankkeen aiemmasta investointitasosta (3,5 – 5,5 miljoonaa euroa). Päätöksenteon tueksi tarvitaankin vielä tarkempia tietoja hankkeen kustannuksista, toteutustavoista ja pitkän aikavälin vaikutuksista.

Hankesuunnitelmassa rakennuspaikan maaperän painumisriski on tunnistettu merkittäväksi haasteeksi. Esittelytekstin mukaan rakennuspaikan maaperäolosuhteet tarkennetaan vasta syyskuussa 2026 toteutettavalla maaperätutkimuksella. Näin ollen hankesuunnitelmaa ollaan hyväksymässä ennen kuin valitun rakennuspaikan maaperäolosuhteet ja niiden lopulliset kustannusvaikutukset ovat riittävällä tavalla tiedossa.

Uudelleen valmistelussa tulee selvittää maaperätutkimusten tulokset ja niiden vaikutus hankkeen kokonaiskustannuksiin sekä vertailla vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja ja niiden perustamis- ja kokonaiskustannuksia.

Entä millaisia vaikutuksia lopulliseen kustannukseen tuo vaatimus maisemaan sopivasta rakentamisesta? Onko tästä odotettavissa kustannusten nousua nyt arvioituun?

Ennen lopullista investointipäätöstä tulisi myös esittää arvio hallin käyttö- ja ylläpitokustannuksista sekä hankkeen vaikutuksista nykyisen lämmitettävän tekonurmikentän käyttöön. Tarveselvityksessä tekonurmikentän korkeat lämmityskustannukset olivat merkittävä peruste uuden hallin rakentamiselle, mutta hankesuunnitelmassa niistä mainitaan vain, ettei suunnitelmassa oteta niihin kantaa. Entä mikä on 10-20 vuoden välein tehtävän maapohjan painumisen korjaamisen vaikutus ylläpitokustannuksiin?

Huomiota herättää myös, että tarvesuunnitelman kustannusarvio-osuudesta puolet on listausta mistä on mahdollista saada tukea liikuntapaikkojen rakentamiseen. Hankesuunnitelmassa näitä ei sen sijaan mainita lainkaan.

Hankesuunnitelma tuodaan uudelleen valmistelun jälkeen uudelleen päätöksentekoon siten, että päätöksentekijöillä on käytettävissään riittävät tiedot hankkeen todellisista kokonaiskustannuksista ja eri toteutusvaihtoehdoista."

Lautakunta piti neuvottelutauon klo 18.27 - 18.32.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että toimitetaan nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattavat jäsen Anne Nenosen ehdotusta palauttaa asia uudelleen valmisteluun äänestävät EI ja ne jotka kannattavat käsittelyn jatkamista äänestävät JAA.

Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä

Anne Nenosen ehdotus sai 2 EI ääntä (Nenonen, Leppälahti)

Käsittelyn jatkaminen sai 11 JAA ääntä (Aalto Ari, Keto-oja, Laaksonen, Aalto Henri, Elo, Riski, Lehto, Lindgren-Blomerus, Martyugova, Rissanen, Salakari)

Puheenjohtaja totesi, että päätökseksi tuli äänin 11-2 asian käsittelyn jatkaminen.

Asian käsittelyä jatkettiin.

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto

Toimistopalvelut

Kaupunginhallitus 16.11.2026
47/10.03.02.00/2026

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy jalkapallohallin hankesuunnitelman.

Päätös

Tiedoksianto

Toimistopalvelut